

Pablo Corintocjärärē ape pūrī ojanemo'que ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojano'pā nise ni'i

Pablo nimh'tārī pūrī Corintocjärärē ojáca be'ro Éfesophta tojacā'cu niwī yujuph. Toph nígh, Corintophre ña'arō wa'a'que quetire miiejacārā niwā. Tere tu'ogh, Pablo na tiroph maata wa'asī'rīch niwī. Tojo wa'asī'rīmigh, wa'atich niwī. Macedonia di'ta pe'e wa'ach niwī. Tojo weegh a'ti pūrīrē Macedonia di'taph nígh, ojach niwī. Tito wāmetigh a'ti pūrīrē miach niwī. Tojo nicā āpērā cērē ba'patiwā'cācārā niwā.

Pablo narē a'tere ojach niwī. Jesucristo ye quetire werecusiagu cū ña'arō yu'rūsere ojach niwī. Tojo nicā pajasechorārē niyeru sērībosasere ojach niwī. Apeye, cū bu'esere ū'atu'tirā ye cjasere ojach niwī.

Pablo Corintocjärärē oja'que ni'i

¹ Yh'u Pablo, Timoteo me'rā mūsārē añuduti'i. Ó'ach uharonojōta Jesucristo yu'ure cū ye quetire weredutigh cūuch niwī. Yh'u a'ti pūrīrē mūsārē Ó'ach yarā Corintoph nirārē oja'a. Tojo nicā nipe'tirā Ó'ach yarā Acaya di'taph nirārē oja'a.

² Mūsārē Ó'ach marī pach, tojo nicā Jesucristo marī wiogh añurō weeato. Tojo nicā mūsārē ejerisājācā weeato.

Pablo cū pi'etise queti ni'i

3 Õ'acũ marĩ wiogu Jesucristo pacure e'catise o'orã. Cúta marĩrẽ pajaña'mi. Marĩrẽ wācūtutuacã weenu'cumi. **4** Pi'etisetirinucã Õ'acũ marĩrẽ wācūtutuacã weemi. Tojo weerã marĩ quẽ'rã pi'etirãrẽ wācūtutuacã weemas'i. Marĩrẽ Õ'acũ wācūtutuacã wee'caronojõta narẽ weemas'i. **5** Jesucristo yere wererã, pi'etino'o. Cristo pürõ pi'eti'quere pi'etitamu'u. Cú me'rãta, cã weetamuse me'rã nemorõ wācūtutua'a. **6** Úsã pi'etirã, mûsãrẽ wācūtutuacã ñarã, mûsã yu'rûweticã ñarã, tojo pi'eti'i. Õ'acã ñsãrẽ wācūtutuasere o'omi. Tojo weerã ñsã quẽ'rã mûsãrẽ wācūtutuacã wee'e. Úsã pi'etironojõ pi'etirãsa'a. Tojo wa'acã, Õ'acã mûsãrẽ wācūtutuacã weegusami. **7** Úsã weronojõ pi'eticã, Õ'acã mûsãrẽ wācūtutuacã weegusami. Tojo weerã ñsã mûsã añurõ weeatjere masíyutoja'a.

8 Acawererã, ñsãrẽ Asiapu wa'a'quere masíca ñasa'a. Úsã topure uputu waro pi'etiwu. A'tiro wācūmiwã: "Ne põtëosome. Wêrîrãsa'a", nimiwã. **9** "Úsãrẽ wějěcõ'arãsama", ni wācūmiwã. Úsã ne tutuatiwu. Tojo wa'a'que aňu niwã. Te me'rã a'tiro wācūwã. "Úsã basu ne weetamumasítisa'a. Õ'acã ni'cúta ñsãrẽ weetamumasími", ni wācûwã. Cúta wêrî'cárãpûre masõgã nimi. **10** "Õ'acã ñsãrẽ na wějěbo'cárãrẽ yu'rûowî. Ni'cárõacârẽ yu'rûonu'cúcã'mi. Be'ropu quẽ'rãrẽ ñsãrẽ yu'rûonu'cúcãsami", ni ejõpeo'o. **11** Õ'acãrẽ mûsã ñsãrẽ sérîbosanu'cúcã, tojo weegusami. Pâjärã ñsãrẽ sérîbosacã, Õ'acã aňurõ ñsãrẽ

weetamugūsami. Cū tojo weecā ī'arā, pājārā e'catise o'orāsama.

Pablo Corintopu wa'asī'rīmī'que ni'i

12 Apeyere ūsā pūrō e'cati'i. Ūsā a'ti nucūcāpūre weesoro marīrō añurō weesetiwu. Mūsā wa'teropu quē'rārē tojota weewu. Tojo weerā ūsā bu'iri marīrā añurō tu'oña'a. Ūsā basu ūsā masīse me'rā weetiwu. Ó'acū weet-amuse me'rā weewu. **13** Mūsārē ojarā, tu'ota basiose dia'cūrē oja'a. Mūsā tere añurō masīcā ua'a. **14** Cā'rō masītoja'a, masīrā pe'e. Mūsā añurō masīpe'orā, mari wiogu Jesú apaturi a'ticā, "Ūsārē diacjūta nipā", nirāsa'a. Ūsā mūsārē "Añurō weesetima" nírōnojōta mūsā quē'rā ūsārē añurō wācūrāsa'a.

15-16 "Tojo añurō wa'arosa'a" ni wācūgū, Macedonia pūrō wa'agu, mūsā tiropu ī'amū'tāgū wa'asī'rīmiwu. "Be'ro ī'amajāmitojatiguti tja", nimiwu. Puati mūsā tiropu ī'agū wa'asī'rīmiwu. Mūsā e'caticā uagu, tojo weesī'rīmiwu. "Yū'ū tojo weecā, Judea di'tapu wa'atjere weetamurāsama" ni wācūgū, tojo weesī'rīmiwu. **17** Yū'ū topu wa'aticā ī'arā, "Wiopesase marīrō weema'acā'pī", ¿niti? "Cū no'o uaro weema'agūnojō nimi", ¿nisari? "'Wa'agūti' ní'cu nimigū, a'titiapī", ¿niti? "Na'irō dūcayumūjāsami", ¿ni wācūti? **18** Niwe'e. Ó'acū ūsā weesere "Diacjūta ni'i", nisami. Tojo weerā ūsā ne ni'cāti no'o uaro dūcayu, ucūma'awe'e. **19** Ūsā Jesucristo Ó'acū macū ucū'caronojōta ucū'u. Cū ne ni'cāti "Weegūti, weesome", niticu niwī. Nipe'tise

că “Weeguti” ní’caronojōta weemi. Usā i’tiară, Silvano, Timoteo, yu’u, că ye quetire mūsărē bu’ewu. Nipe’tise că ucūse diacjă ni’i. ²⁰ A’tiro ni’i. Ó’acă toduporopure masărē “Añurō weeguti”, nică niwī. Nipe’tise că tojo ní’que Jesucristo că a’tise me’ră, că wērī’que me’ră queoro wa’awu. Tojo wa’acă ī’ară, marī Ó’acăre “Tojota ni’i”, ni e’catipeo’o.

²¹ Ó’acăta marirē Cristore ējōpeonu’cūcă weemi. Căta marirē că yară wa’adutigu besecă niwī. ²² Marirē că yară wa’acă weecă niwī. Că yară ni’i nisere ī’osī’rīgă Espíritu Santure o’óca niwī. Espíritu Santu marī me’ră nígă, căta Ó’acă marirē yu’r̄oatjere masică weemi.

²³ Yu’u Corintopure wa’asī’rīmigă, wa’atiwu. Ó’acă yu’u tojo wee’quere masisami. Yu’u mūsărē tu’tibosa’a nígă, ma’ígă wa’atiwu. ²⁴ Mūsā ējōpeosere “A’tiro pe’e ua’a”, nigă mejēta wee’e. Mūsā añurō ējōpeo’o. Mūsărē añurō e’catise me’ră nisetiato nígă tojo weeta-musī’rī’i.

2

¹ Yu’u toduporopure mūsărē bujawetică weewu. Tojo weegu apaturi tja mūsărē bujawetică weesī’rītigu, wa’atiwu. ² Yu’u mūsărē bujawetică weecă, ¿noa yu’ure e’catică weebosari? Mūsā dia’că yu’ure tojo wee’e. Mūsā bujawetică, basiotibosa’a. ³ Tojo weegu yu’u mūsărē ojawa. Yu’u topu wa’acă, e’catică weeboronojō o’oră, yu’ure bujawetică weebopă. Yu’u a’tiro tu’oña’a. Yu’u e’catică, mūsā quē’ră

e'catibopā. ⁴ Yʉ'ʉ ojamʉ'tāca pūrīrē ojagʉ, pūrō wācūque'ti, utiwʉ. Mʉsārē bʉjawetiato nígʉ mejēta ojawʉ. Yʉ'ʉ mʉsārē ma'iyu'rʉ'ʉ. Mʉsārē tere masidutiqʉ ojawʉ.

Ña'arō wee'cure acobojoduti'que ni'i

⁵ Ni'cũ ña'arõ weeri masũ marĩrẽ bujaweticã weecu niwĩ. Yü'u dia'cürẽ tojo weetiwĩ. Musã quẽ'rã mejäröta weeno'cärã niwã. Marĩ nipe'tirã tojo weeno'cärã niwã, weeno'rã pe'e. Yü'u a'tere tojo ucügã, uputu waronibutiagã mejëta wee'e. ⁶ Musã pãjärã ña'arõ weeri masürẽ bu'iri da'retoja'a. ⁷ Tojo weerã ni'cäröacã musã cürẽ acobojoya. Cürẽ wãcütutuacã weeya. Tojo weeticã, cã bujawetiyu'rhabosami. ⁸ Tojo weegu musärẽ cürẽ ma'iduti'i tja. ⁹ Yü'u musärẽ toduporopure ojawu. “¿Te yu'u duti'quere queorota weemitina?” ni masísí'rígã ojawu. ¹⁰ Musã no'o ña'arõ weegure acobojocã, yu'u quẽ'rã cürẽ acobojoo'. Yü'u're ña'arõ weetiwĩ. Musã pe'ere ña'arõ weewi. Yü'u're ña'arõ weetimicã, cürẽ acobojoo'. Musärẽ ma'igã, tojo wee'e. Jesucristo yu'u're “Cürẽ diacjëta acobojomi”, ni íasami. ¹¹ Marĩ cürẽ acobojoticã, wãtã cürẽ ña'arõ bujawetiyu'rhcã weebosami. Jesucristo yere du'ucã'bosami. Marĩ wãtã weewuasere aňurõ masí'i.

Pablo Troapu wācūque'ti'que ni'i

¹² Yü'ʉ Troa wāmetiri macāpʉ Cristo ye quetire bu'egʉ etagʉ, a'tiro bocaejawʉ. Jesucristo marĩ wiogʉ pājārārē cū ye quetire tu'osī'rīcān

weecu niwī. ¹³ Tojo nimicā, yu'u Tito marī acaweregure bocatigu, pūrō wācūque'tiwu. Tojo weegu narē we'eriti, wa'a wa'awu Macedonia di'tapu.

Jesucristo me'rā marī añurō weemasī'i nise ni'i

¹⁴ Yu'u wācūque'timigū, Õ'acūrē e'catise o'o'o. Cū marīrē añurō weenu'cūcā weemi. Marī Cristo yarā nicā, tojo weemi. Marī Cristo ye queti werese me'rā masārē cūrē masīcā weemi. Cūrē masīse u'mūtise weronojō nipe'tiropu se'sa'a. ¹⁵ Marī Jesucristo ye quetire wererā, u'mūtise weronojō nisa'a. A'tiro ni'i. Masā Õ'acūrē e'catise o'ocā, ope weronojō bajuse me'rā buemorōcā, tu'sasami. A'tere weronojō marī cū ye quetire werecā i'agū, tu'sasami. Te queti nipe'tirā cū yu'ruo'cārārē se'sa wa'a'a. Tojo nicā cū yu'ruono'ñā marīrā pecame'epu wa'ajā quērā te ucūsere tu'ose'sa wa'ama. ¹⁶ Yu'ruono'tirā Jesucristo ye quetire wererārē i'arā, cūrē ejōpeotirā "Pecame'epu wa'arāsa'a" nīrā weronojō tu'oña'sama. Õ'acū yu'ruono'cārā pe'e Jesucristo ye quetire wererārē i'arā, cūrē ejōpeorā "Marī Jesucristo me'rā ninu'cūcārāsa'a", ni wācūsama. Ne ni'cū cū se'saro te quetire weremasītimi. Õ'acū weeta-murō me'rā pe'e weremasīmi. ¹⁷ Pājārā a'tiro weema. Õ'acū ye quetire wērērā, wapata'ase dia'cūrē wācūma. Ûsā na weronojō weewe'e. Õ'acū o'ó'cārā Cristore da'raco'terā ni'i. Tojo weerā Õ'acū i'orōpūre cū ye quetire queoro were'e.

3

Õ'acũ "Masã wiogu nigãti" niyu'que ni'i

¹ Ûsã “Õ'acũ ye quetire queoro were'e” nírã, ûsã basu añurõ ucûrã mejëta wee'e. Äpérã tojo weewuasama. Na basu añurõ ucûsama. Äpérärẽ a'tiro nisama: “Ûsärẽ papera ojabosaya”, nisama. “Ã'rã añurõ weerã nima”, ni apobosadutisama. “Ûsã tojo weecã, ‘Añurã nima’, ni ï'arásama” nírã, tojo weedutisama. ¿Musã na weesetironojo ñati? Ûsã mûsärẽ “Añurã ni'i, tojo weerã ûsärẽ papera apobosaya”, nirã mejëta wee'e. ² Musã Jesucristo ejöpeo'o. Tojo weese me'rã ûsã mûsärẽ queoro bu'e'quere ï'o'o. Tojo weerã äpérã ojabosaca pûrîrẽ ñawe'e. Ûsã mûsärẽ “Ti pûrî weronojo nima”, ni ejeripô'râti'i. A'tiro ni'i. Nipe'tirã mûsärẽ ï'arã, masîsama. “Na narë diacjûta werepã”, nisama. ³ Mûsärẽ Cristo masärẽ yu'rûomi nisere werewu. Tere ejöpeocã, Cristo mûsärẽ añurõ weewi. Cû mûsärẽ tojo weesere äpérã quë'rârẽ masicã ñami. Tere masidutigû, papera pûrîpû ojacjû me'rã ojaticû niwî. Tojo nicã toduporopu Õ'acũ catinu'cûgû ûtäpjipû oja'caronojôta weeticû niwî. A'tiro pe'e weecû niwî. Espíritu Santu tutuaro me'rã mûsã wâcûsere ducayucû niwî. Te me'rã Cristo mûsärẽ añurõ weesere ï'omi.

⁴ Ûsã Õ'acûrẽ ejöpeorã, a'tiro nímasî'i. Ûsã weresere tu'o ejöpeo'quere “Diacjûta ni'i”, nímasî'i. Cristo weetamuse me'rã ûsã tojo nímasî'i. ⁵ “Ûsã se'saro Õ'acû yere weremasî'i”,

nirā mejēta wee'e. Nipe'tise ūsā weesere Ō'acū weetamuse me'rā pe'e wee'e. ⁶ Ō'acūta "Masā me'rā apogūti" ní'quere ūsārē werecā weewī. Cū ní'que a'tiro ni'i: "Yū'ū na wiogū nigūti. Na pe'e yarā nirāsama." Ō'acū tojo ní'que Moisé dutise oja'quere yū'tise weronojō niwe'e. Espíritu Santu masārē Ō'acū ūaro weecā weemasīmi. "Moisé dutise oja'quere yū'tirāti", ní'cārā pe'ere ne basiowe'e. Na bu'iritirā pecame'epu wa'abopā. Espíritu Santu pe'e marīrē catinu'cūcā weemi. ⁷ Ō'acū Moisére duti'quere ūtāpjīpū ojano'caro niwū. Te dutise marī yū'rūnū'cāse bu'iri wējēcō'adutise weronojō nicaro niwū. Ō'acū tere o'ogū, ūputū asistese me'rā o'ocu niwī. Tojo weero Moisé tere ojacā, cū diapoa asistecaro niwū. Israe curuacjārā cū asistecā ūapōtēomasīticārā niwā. Siape me'rā cū asistese pe'tidijacaro niwū. ⁸ Te dutise asistese me'rā o'o'que nemorō Espíritu Santu cū marīrē bu'ese pe'e totá nemo'o. ⁹ A'tiro ni'i. Moisé dutise marīrē "Bu'iri da'reno'rāsama" ní'que aňuyū'rūacaro niwū. Totá Ō'acū marīrē bu'iri mooma nise queti pe'e nemorō aňu'u. ¹⁰ Jesucristo yere marī ūacasanū'cōcāma, Moisé dutise "Aňuyū'rūa'a" na ní'que pe'e mejō nise tojacā'a. ¹¹ Moisé cū dutise asistese me'rā a'ti'que pe'tiatje nicaro niwū. Jesucristo ye queti pe'e pe'titiatje ni'i. Tojo weero Moisé dutise nemorō, aňuyū'rūnū'cā'a.

¹²⁻¹³ Ūsā Jesucristo ye queti pe'titiatjere e'catiyutoja'a. Tojo weerā diacjūta were'e. Moisé cū diapoare asistese nidojatisere pe'tidijacā

ĩ'adutiticʉ niwī. Tojo weegʉ su'tiro casero me'rā mo'acʉ niwī. Ӄsā cʉ weronojō weewe'e. Tojo weerā Jesucristo ye quetire uiro marīrō bajuyoropʉ were'e. ¹⁴ Moisé Ó'acʉ duti'quere werecā, Israe curuacjārā tʉ'omasīticārā niwā. A'tiro nicā quẽ'rārē mejārōta nima. Na Ó'acʉ ye queti ojáca pūrīrē bu'érā, tʉ'otima. Cristore ējōpeorā dia'cʉ todaporo oja'quere tʉ'oma. ¹⁵ Ni'cārōacāpʉ quẽ'rārē Israe curuacjārā Moisé oja'quere bu'érā, tʉ'otima yujupʉ. ¹⁶ Marī wiogʉre ējōpeoca be'ro Ó'acʉ ye cjasere tʉ'ono'o. ¹⁷ Jesucristo marī wiogʉ Espíritu Santu me'rā ni'cūta nimi. Tojo weerā marī Espíritu Santu me'rā nírā, pecame'epʉ wa'abo'cārā yʉ'rəono'cārā ni'i. ¹⁸ Marī Cristore ējōpeorā ni'i. Tojo weerā marī wiogʉ añuyʉ'rʉagu nimi nisere masī'i. Marī, marī catiri ʉmʉco pōtēorō cʉ dia'cārē wācūnu'cū'u. Cūrē wācūrā, siape me'rā cʉ weronojō cʉ añurō weesere marī quẽ'rā weenemowā'cā'a. Marī wiogʉ Espíritu Santu marīrē tojo weemi.

4

¹ Ó'acʉ ūsārē añurō wéegʉ, Jesucristo ye quetire wereduticʉ niwī. Tojo weerā wācūtuatirā niwe'e. ² Bopoyoro weesere, tojo nicā masā ĩ'atiropʉ weesere yabi ni'i. Ó'acʉ were-duti'quere nisoose me'rā werewe'e. Tere dūcayuro marīrō, queoro dia'cʉ were'e. Ó'acʉ ĩ'orōpʉre tojo wee'e. Tojo weerā ūsā were-sere "Diacjʉta werema", nisama. ³ No'o Jesucristo ye quetire tʉ'oti ējōpeotirānojō bu'iri

da'reno'ajā nima. ⁴ Na ējōpeotise ye bu'iri a'ti turicjārā wiogu wātī narē tu'omasitirā, caperi ī'atirā weronojō dojocā weesami. Cū, Cristo nipe'tirā bu'ipu añubutiagu nimi nisere ējōpeodutitigu tojo weesami. Jesucristo masū weronojō uputigū nichu niwī. Cū Ō'acū warota nimi. Tojo weegu masārē Ō'acūrē masīcā weecu niwī. ⁵ Úsā Jesucristo ye quetire wererā, masā ūsārē añurō wācūdutirā mejēta were'e. "Marī wiogu Jesucristo nimi, cūrēta ējōpeoroua'a" nidutirā pe'e were'e. Úsā a'tiro ni'i: "Jesucristo ūsārē cū ye quetire weredutise bu'iri masārē da'raco'terā weronojō ni'i." ⁶ A'tiro ni'i. Ō'acū ne waropu a'ti turi na'itī'arō ní'quere bo'reyucā weecu niwī. Cū tere wee'caronojō cūta tja marī ye ejeripō'rārīpu bo'reyucā weecu niwī. Cū yere tu'omasitimi'cārārē tu'omasīcā weecu niwī. Tojo nicā marīrē Ō'acū tutuayu'rūagu nimi nisere masīcā weecu niwī. Jesucristore masīrā tere masīn'o.

Marī upu pe'tidijati upu ni'i nise ni'i

⁷ Marī ya upu di'ta me'rā yee'queparu weronojō ni'i. Pe'tiati upu ni'i. Tojo uputimirā, Ō'acū ye queti añaubutiase quetire chō'o. Tojo weero masīn'o. Ō'acū cū tutuayu'rūse me'rā te quetire masārē masīcā weemi. Marī ye tutuase me'rā mejēta wee'e. ⁸ Apetero pūrō pi'eti'i. Tojo pi'etimirā, uputu waro būjawetiwe'e. Úsā wācūque'timirā, uputu waro "¿De'ro wa'abutiarosariba?" niwe'e. ⁹ Masā ūsārē ña'arō weesī'rīmicā, Ō'acū ūsārē

ne cō'awā'cātimi. Na ūsārē tuuquecūumirā, wējētima. ¹⁰ No'o ūsā wa'aro Jesure wējē'caronojōta ūsā quē'rārē wējēsī'rīmima. Masā ūsārē pi'eticā ī'arā, Jesú catinu'cūgū ūsārē weetamusere masīma. ¹¹ Nipe'tise nūmūrī ūsā catiro pōtēorō Jesú ye quetire werese bu'iri wērītawioro ni'i. Tojo weerā ūsā ya upu boadijati upu me'rā Jesucristo cū nisetisere masārē ī'o'o. ¹² Ūsā pe'e wiose pu'to nimirā, mūsārē catinu'cūdutirā Jesucristo ye quetire bu'enu'cū'u.

¹³ Ō'acū ye queti ojáca pūrīpū a'tiro ojano'wā: "Yū'ū ejōpeowu. Tojo weegū Ō'acū ye cjasere mūsārē ucūwā." Tojota ni'i ūsā quē'rārē. Ō'acūrē ejōpeorā, cū yere ucū'u. ¹⁴ Marī masī'i, Ō'acū, marī wiogū Jesure masō'caronojōta marī quē'rārē masōgūsami. Marī cārē ejōpeocā, tojo weegūsami. Ūsārē mūsā me'rā cū tiropū miagūsami. ¹⁵ Ūsā mūsārē añurō wa'adutirā nipe'tisere pi'eti'i. Mūsā pājārārē siape me'rā Ō'acū añurō weecā uharā, tojo wee'e. Be'ro pājārā a'tere ī'arā, Ō'acūrē e'catise o'orāsama. Te me'rā cārē "Añuyu'rūagū nimi" nírā, tojo weerāsama.

¹⁶ Tojo weerā ūsā pi'etimirā, wācūtutuanu'cūcā'a. Mu'nūmirā, siape me'rā nemorō wācūtutuanemo'o. ¹⁷ A'tiro ni'i. Marī a'ti nucūcāpū pi'etise maata pe'tiatje ni'i. Marī Jesucristore ejōpeorā pi'eti'que wapa nemorō añuse pe'titiatjere bocarāsa'a. ¹⁸ Marī a'ti nucūcā cjase pe'tiatjere sō'owaro wācūnurūticā'rōua'a. Bajutise u'mūse cjase pe'ere wācūnurūrōua'a. Marī ī'ase pe'tiatje ni'i.

Ĩ'atise pe'e ninu'cūatje ni'i.

5

¹ Marĩ masĩ'i, marĩ ya upu wi'i weronojõ boadijarosa'a. Tojo wa'acã, Õ'acã u'muse cja upu pe'titiatji upure o'ogusami. Ti upu masã wéeca upu nitisa'a. ² Diacjuta ni'i. Marĩ a'tiro uputirã uti, caributi'i. Ma'ma upu su'tiwetisí'r̃isa'a. ³ Marĩ ma'ma upure cuorã, su'ti marirã weronojõ nisome. ⁴ Marĩ a'ti upu me'rã caributi'i. Pürõ pi'eti'i. Marĩ ya upure wérñato nigu mejëta wee'e. Marĩ ma'ma su'ti sãñarõ weronojõ ducayuato nígu tojo ni'i. Ma'ma upu pe'titiatji upure cuorãsa'a. Õ'acã me'rã catinu'cucã'rãsa'a. Mejã upu boadijati upu boabajudutia wa'arosa'a. ⁵ Õ'acãta marirẽ a'tere apoyucu niwu. Cã marirẽ weeatjere masimu'tadutigu Espíritu Santure o'óyumu'tacu niwu.

⁶ Tere wâcûrã, wâcûtutuanu'cû'u. Masino'o, marĩ a'ti upu me'rã nírã, marĩ wiogu Õ'acã tiropu niwe'e. ⁷ Tojo weerã cûrẽ Ĩ'atimirã, Jesucristore ejõpeo'o. Cûrẽ sirutu'u. Be'ropu wa'atje quẽ'rãrẽ añurõ masitimirã, "Õ'acã tiropu wa'arasa'a", ni'i. ⁸ Marĩ, marĩ ye niatjere e'catiyutoja'a. Tojo weerã marĩ "Marĩ wiogu me'rã niajã, wérñise uamisa'a", ni'i. ⁹ Tojo nimirã, marĩ catirã o wérñica be'ro marĩ wiogu uaro dia'cû weenu'cûsí'r̃i'i. ¹⁰ A'tiro ni'i. Cristo cû beseatji nûmu nicã, marĩ nipe'tirarẽ besugusami. Marĩ ni'cárerarẽ marĩ wee'quenacu

queoro marī añurō o ña'arō wee'quere wa-payegusami.

Ó'acū cū me'rā nidutigu uasāse ni'i

11 Marī wiogu Cristo marīrē beseatjere wācū'u. Tere wācūrā, cūrē wiopesase me'rā ējōpeo'o. Masārē "A'tiro weeroña'a", ni were'e. Ó'acū ūsā weesere añurō masīmi. Mūsā quē'rārē tojota masīcā ua'a. **12** Ūsā basu ūsā yere apaturi añurō ucūnemorā weewe'e. A'tiro pe'e wee'e. Ūsārē añurō wācūdutirā, e'catiato nírā tojo wee'e. Tojo weerā mūsā āpērā bu'icjase dia'cū bajusere wācūrārē, ejeripō'rāpū cjase wācūtirārē añurō yu'timasīrāsa'a. **13** Āpērā ūsārē "Maatirā weema", nisama. Na tojo nimicā, ūsā Ó'acū uaro weerā wee'e. Apeterore "Queoro weema", nisama. Tere wéérā, mūsā ye cjasere weerā wee'e. **14** Cristo marīrē ma'imi. Tojo weerā cū ye quetire were'e. Masīno'o, Cristo nipe'tirārē wērī ducayucu niwī. Te me'rā masīno'o, nipe'tirā Cristo wērī ducayuno'rā wērī'cārā weronojō to-japā. **15** Cristo nipe'tirārē wērībosacu niwī. Catinu'cūse cuorā na uaro dia'cū weeticā'to nígū tojo weecu niwī. Cū uaro pe'ere weedutigu wērī masācu niwī. **16** Tojo weerā ūsā ne āpērārē a'ti umucocjārā weewuaro weronojō l'awewe'e. Yu'u toduporopure Cristore tojo weemiwū. "A'ti di'tacjū nimi", ni wācūmiwū. Ni'cārōacārē tojo wācūno'ña marī'i majā. **17** Marī Cristo yarā wa'arā, apesu'tiro sājārā wee'e. Añuse dia'cū ducayu'u. Toduporopu no'o uaro weeseti'quere weenemowe'e majā.

18 Õ'acãta marírẽ tojo weecu niwĩ. Marí Cristore ũ'atu'tirã nicãrã niwã. Cũ pe'e cã wẽrïse me'rã marírẽ cã me'rãcjãrã sãjãcã weecu niwĩ. Nipe'tirãrẽ tojo wa'acã uagu, cã ye quetire were-dutigu marírẽ o'ócu niwĩ. **19** A'tiro ni'i. Õ'acã nipe'tirã a'ti turicjãrãrẽ cã me'rãcjãrã sãjãcã uami. Tojo weegu Cristore wẽrïduticu niwĩ. Te me'rã masãrẽ cã yarã sãjãcã weegu weemi. Jesucristo wẽrïse me'rã narẽ bu'iri marírã ũ'ami. Tere ãpêrã masãcã uagu ũsãrẽ weredutiwĩ.

20 Tojo weerã ũsã Cristo ducayurã ni'i. Cãrẽ, cã ye quetire werebosa'a. ũsã werese me'rã Õ'acã musãrẽ "Yu'ã me'rãcjãrã nima", nisami. Tojo weerã musãrẽ Cristo dutiro me'rã "Añurõ Õ'acã me'rã niato", ni'i. **21** Cristo ne cã'rõacã ña'arõ weeticu niwĩ. Õ'acã pe'e marí ña'arõ weese bu'iri cãrẽ wẽrïbosa ducayuduticu niwĩ. Cãrẽ ña'agãrẽ weronojõ bu'iri da'recu niwĩ. Tojo weese me'rã Õ'acã marírẽ Cristo yarã wa'acã weecu niwĩ. Tojo nicã cã uaro cã weronojõ añurõ nidutigu tojo weecu niwĩ.

6

1 ũsã Õ'acã yere da'ratamurã masã ni'i. Tojo weeyurã, cã musãrẽ añurõ weesere wãcãduti'i. Cã uaronojõta añurõ weeya.

2 Õ'acã ye queti ojáca pürípu cã ucã'quere a'tiro ni ojano'wã:
 Yu'ã masãrẽ añurõ weeritero nicã, mu'ã
 sêrisere tu'owu.
 Yu'ã yu'rúoritero nicã quẽ'rãrẽ, mu'urẽ
 yu'rúowu, nicu niwĩ Õ'acã.

Tu'oya. Ni'cārōacā cū tojo weeritero ni'i.
Ni'cārōacā cū yu'rūosī'rīsamī.

³ Āpērārē ūsā werestere mejēcā wācūdutitirā ūsā ne cā'rō ñā'arō weewe'e. ⁴ A'tiro pe'e wee'e. Nipe'tise ūsā weese me'rā Ō'acūrē da'raco'tesere ī'o'o. Pi'etirā, tojo ī'o'o. Ūsārē apeyenojō du'sacā, tojo tu'oña'cā'a. Mejēcā wa'acā, nu'cā'a. ⁵ Ūsā a'tere pi'etiwu. Masā ūsārē tārāwā. Bu'iri da'reri wi'ipu sōrōwā. Cumuca wa'acā, tu'oña'wū. Uputu da'ra, apeterore cārītiwu. Ujaboawu. ⁶ Ūsā Ō'acūrē da'raco'tesere ī'orā, a'te quē'rārē wee'e. "Numiarē ñā'arō weesī'rīsa'a", niwe'e. Narē tojo ī'acā'a. Ō'acū ye cjase diacjū nisere masī'i. Āpērā queoro weetisere nu'cā'a. Āpērārē pa'jaña'a. Āpērārē weesooro marīrō ma'ime'rīcā'a. Espíritu Santu ūsā me'rā nise bu'iri ūsā Ō'acūrē da'raco'tesere ī'ono'o. ⁷ Diacjūta were'e. Ō'acū cū tutuasere cħo'o. Cū ūsārē añurā wa'acā weemi. Tojo weerā añurō weemasī'i. Ñā'ase quē'rārē cā'mota'amasī'i. ⁸ Masā ūsārē a'tiro weema. Āpērā ūsārē añurō ucūma. Āpērā ñā'arō ucūma. Āpērā ūsārē nisoori masārē weronojō ī'ama. Āpērā pe'e "Diacjūta werema", ni ī'ama. ⁹ Āpērā ūsārē añurō ī'amasīma. Tojo nimirā, ī'amasītirā weronojō ī'ama. Apeterore ūsārē wējēsī'rīcā, tu'oña'a. Tojo nimicā, catinu'cū'u. Ūsārē bu'iri da'reyū'rūoma. Wējētima, wējērāpua. ¹⁰ Ūsā bujawetimirā, e'catinu'cūcā'a. Ūsā pajasečorā nimirā, ūsā bu'ese me'rā āpērārē peje cħorā weronojō nicā wee'e. Ne

apeyenojō moomirā, c̄ope'orā weronojō ni'i. A'te nipe'tise me'rā nipe'tirārē ūsā Ō'acūrē da'raco'tesere ū'o'o.

¹¹ Acawererā, Corintocjārā, d̄u'aro marīrō m̄sārē ūsā wācūsere werepe'ocā'a. M̄sārē pūrō ma'i'i. ¹² M̄sārē ne mejēcā wācūwe'e. M̄sā pe'e ūsārē mejēcā tū'oña'sa'a. ¹³ Yū'ū ni'cū cū pō'rārē dutiro weronojō m̄sārē dutiguti. Yū'ū m̄sārē diacjū ma'irōnojōta yū'ū quē'rārē ma'iñā.

Ō'acū pō'rā ni'i nise ni'i

¹⁴ Jesucristore ējōpeotirā me'rā a'mesu'aticā'ña. Añuse, ña'ase me'rā morēta basiotironojōta añurō weerā, ña'arō weerā me'rā a'mesu'ata basiowe'e. Bo'reyuse na'itī'arōpū nitironojōta Jesucristore uarā me'rā, uatirā me'rā morēsu'uta basiowe'e. ¹⁵ Cristo quē'rā, wātīa wiogū me'rā ni'cārōnojō wācūse cuomasītima. Ējōpeogū, ējōpeotigu me'rā ne ni'cārōnojō "Tojo weeroua'a", nímasītisama. ¹⁶ Ō'acū wi'i, tojo nicā ējōpeose queose yee'que me'rā ne ni'cārōnojō niwe'e. M̄sā pe'e Ō'acū wi'i cū nirōpū weronojō ni'i. Cū catinu'cūgū nimi. Cū a'tiro nicū niwī:
Yū'ū na tiropū ni, na me'rā ninu'cūgūsa'a.
Na wiogū nigūsa'a.

Na quē'rā yarā nirāsama, nicū niwī.

¹⁷ Tojo weegū aperopū quē'rārē marī wiogū tutuayū'rūgū a'tiro ninemocū niwī:
"Ña'arā tiropū nimi'cārā wijawā'cā wa'aya.
Nipe'tise ña'arō weesere ne weeticā'ña.
Tojo weecā, yū'ū m̄sārē ñe'egūti.

18 Yu'u msā pacu nigūti.

Msā pe'e yu'u pō'rā nirāsa'a", nicu niwī, ni ojano'wu.

7

1 Acawererā yu'u mairā, msārē nigūti. Ó'acu marīrē "Msā pacu nigūsa'a", nicu niwī. Tojo weerā marī nipe'tise ña'arō weesere, upare dojorēsere, ejeripō'rārē dojorēsere cō'arā. Ó'acurē wiopesase me'rā cūrē ējōpeorā, cū uaro nipe'tisere queoro weerā.

Corintocjārā toduporo ña'arō wee'cārā na ducayu'que ni'i

2 Úsārē ma'iña. Ne ni'cūrē msārē ña'arō weetiwu. Tojo nicā ne ãpērārē dojorētiwu. Msārē ējōpeodutirā weesootiwu. **3** Yu'u "Bu'iri cuorā nima", nigu mejēta wee'e. Yu'u toduporo ní'caronojōta msārē ma'i'i. Mari catirā, ni'cārō me'rā ni'i. Wērīrā quē'rā ni'cārō me'rā ninu'cūrāsa'a. **4** Yu'u msārē "Di-acjāta weema, añuyu'ruama", ni ejeripō'rātī'i. Msārē wācūgu, wācūtutua'a. Pūrō pi'etimigu, e'catiyu'rua'a.

5 Macedoniapure ejáca be'ro ūsā ne cā'rō sootiwu. No'o ūsā wa'aro pūrō pi'etiwā'cāwu. ãpērā ūsārē ña'arō weequeru'cōwā. Úsā bu'e'cārārē wācūgu, uputu wācūque'ticāti.

6 Tojo weemicā, Ó'acu wācūtutuasere o'ogu ūsārē wācūtutuacā weewī. Titore ūsā tiropu etacā wéegu, ūsārē tojo weewī. **7** Cu etase me'rā dia'cu wācūtutuatiwu. Msā cūrē wācūtutuacā wee'quere tu'orā, nemorō wācūtutuanemowu.

Musā yu'ure ū'asī'rīsere cū werewī. Apeye quē'rārē musā bujawetisere werewī. Tojo nicā musā yu'ure wācūnu'cūsere werewī. Tere tū'ogu, totá nemorō e'catinemowū.

8 Yu'ū ojáca pūrī me'rā musārē bujaweticā weewu. Tojo bujaweticā weemigū, yu'ū ojacā, añu niwū. Ne waro yu'ū ojáca be'ro musārē cā'rō yoaticā bujaweticā ū'agū, "Yu'ū ojaticā, añu nibopā", ni wācūmiwū. **9** Ni'cārōacāma yu'ū e'cati'i. Musā bujawetise ye bu'iri mejēta ni'i. Musā bujawetitjārā, ña'arō weesere du'u, ducayua wa'aporo. Tojo weegu e'cati'i. Musā ña'arō wee'que bu'iri ū'acū uaronojōta bujawetiaporo. Tojo weerā "Usā musārē dojorērā mejēta weepā", ni'i. **10** Marī ū'acū uaronojōta bujawetirā, ña'arō weesere du'u. Du'u, pecame'epu wa'abo'cārā yu'rūono'rāsa'a. Tojo weerā añurō yu'rūweti'i. Āpērā pe'e na ña'arō wee'quere du'utirā, mejō waro bujawetima'asama. Tojo bujawetirā bu'iri c̄horā, pecame'epu wa'asama. **11** Musā ū'acū uaronojō bujawetirā, a'tiro weeaporo. Musā weesetisere wiopesase me'rā ū'aporo. Tojo wiopesase me'rā ū'arā, "Toduporopare queoro weetipā; ni'cārōacārē queoro wee'e majā", niaporo. Musā wee'quere wācūrā, bujawetiaporo. Tojo nicā tere wācūrā, uia wa'aporo. Be'ro yu'ure pūrō ū'asī'rīaporo. Ña'arō weegure queoro bu'iri da'reaporo. Nipe'tise tojo weese me'rā musā bu'iri moosere ū'oaporo. **12** Tojo weegu musārē ojagu, ña'arō weegure weetamusū'rīgū ojatiwu. Ña'arō weeno'gū quē'rārē weetamugū ojatiwu.

Musā pe'ere weetamusī'rīgū ojawū. Musā ūsā ūaronojō añurō weesī'rī'i. Tojo weegū tere masidutigū ojawū. Õ'acū tojo masicā ūami. ¹³ Nipe'tise musā añurō wee'que me'rā ūsā e'cati, wācūtutuawū.

Tojo wācūtutuuarā, Tito pūrō e'caticā ū'arā, totá nemorō e'catinemowū. Musā nipe'tirāputa cū būjaweti'quere wācūtutuacā weecārā niwū. Tojo weegū e'catiwi. ¹⁴ Musā ye cjasere yū'ū Titore na añuyu'rūama nígū, nisoogū weronojō nitiwū. Nipe'tisere yū'ū musārē were'quere diacjūta werewū. A'te weronojō ūsā Titore musā ye cjasere were'que quē'rā diacjūta niwū. ¹⁵ Musā cārē wiopesase me'rā ū'ecārā niwū. Cū dutisere yū'ticārā niwū. Musā tojo wee'quere wācūgū, musārē nemorō ma'iyu'rūami. ¹⁶ Yū'ū musārē añurō weerāsama nígū, pūrō e'cati'i.

8

Marī cuoro ejatuarō āpērārē o'odutise ni'i

¹ Acawererā, ūsā a'tiro musārē weresī'rīsa'a. Õ'acū Jesucristore ējōpeorā Macedoniapū nirārē añurō weewī. Cū āpērārē weetamucā weewī. Tere musārē masicā ūa'a. ² A'tiro ni'i. Na uputū pi'etirā, queoro weecārā niwā. Tojo pi'etimirā, pūrō e'catiwā. Na pajasecuorā waro nimirā, peje cuorā weronojō āpērārē añurō weetamuwā. ³ Na cuoro pōtēorō na cuosere o'owā. Na cuose nemorō o'oyu'rūomujāwā. Yū'ū narē tojo weecā ū'awā. Na ūaro o'owā. ⁴ Ūsārē pejetiri a'tiro niwā: “Õ'acū yarā pajasecuorārē niyeru o'osī'rīsa'a”, niwā. ⁵ Ūsā wācū'caro

nemorō weewā. Ne warore na Õ'acãrē ējōpeorā "Mʉ'ʉ yarā ni'i", niwā. Be'rore ʉsārē "Mʉsā dutisere weerāti Õ'acʉ ʉaronojōta", niwā. ⁶ Na Macedoniacyārā tojo weecā ī'arā, ʉsā Titore mʉsā tiropʉ wa'aduti'i. Cū toduporopʉ mʉsā tiro Corintopʉ nígʉ, niyerure sērīneocʉ niwī. Tere sērītu'ajanʉ'cōdutirā cārē o'órā wee'e. Tojo weerā mʉsā añurō nʉ'cā'quere queoro tu'ajanʉ'cōrāsa'a. ⁷ Mʉsā nipe'tisere añurō wee'e. Añurō ējōpeoseti'i. Õ'acʉ ye cjasere añurō masī'i. Añurō bu'eseti'i. E'catise me'rā añurō weesī'rī'i. ʉsārē añurō ma'i'i. Mʉsā te nipe'tisere añurō weronojōta niyeru o'ose quē'rārē mejārōta weeya.

⁸ Mʉsārē dutibutiagʉ mejēta wee'e, weegʉpʉa. Mʉsā āpērā weesere ī'asa'a. Na añurō ma'ima. Mʉsā quē'rā na tojo weesere ī'arā, "ʉsā quē'rā ¿diacjʉta ma'imiti ʉsā?" nidutigʉ tojo ni'i. ⁹ A'tiro ni'i. Mʉsā masīsa'a, marī wiogʉ Jesucristo marīrē añurō weecʉ niwī. Cū peje cʉogʉ nimigʉ, marī ye niatjere pajaña'gʉ a'ti di'tapʉ a'tigʉ, pajasecʉogʉ weronojō wa'acʉ niwī. Marīrē añurō weesī'rīgʉ, tojo weecʉ niwī.

¹⁰ Mʉsā a'tiro weecā, añu nibosa'a nígʉ, yʉ'ʉ wācūsere mʉsārē nigūti. A'tiro ni'i. Si cū'ma me'rā mʉsā ape macācjārā dʉporo niyeru o'osere nʉ'cācārā niwʉ. Tere o'orā, e'catise me'rā o'ocārā niwʉ. ¹¹ Tojo weerā mʉsā ne waro weewā'cō'caronojōta weetu'ajaya. Mʉsā cʉoro ejatuarō o'oya. ¹² A'tiro ni'i. Marī diacjʉta marī cʉoro ejatuarō o'osī'rīcā, Õ'acʉ e'catisami. Marī moocā, o'odutitisami.

13 Musā āpērārē peje cuodutirā o'oyu'ruobosa'a. Tojo weerā moorā tojabosa'a. Tojo wa'acā uawe'e. **14** Mejō ni'cārōnojō cuodutigu tojo ni'i. Ni'cārōacā musā cuose me'rā narē weetamumas*ñ*i. Be'ropu na quē'rā na cuose me'rā musārē weetamurāsama. A'tiro wéérā, musā ni'cārōnojō cuorāsa'a. **15** Ó'acñ ye queti ojáca pūrīpu oja'caronojōta ni'i. A'tiro ojano'o: "Peje cuomí'ch cuouy'u'ruosome. Apī pejeti cuogu quē'rā ñe'enojō du'sano'some", ni ojano'wñ.

Tito cñ me'rācjārā me'rā Corintopu wa'atje ni'i

16 Yu'u musā ye cjasere wācūque'ti'i. Yu'u wācūque'tiro weronojō Tito quē'rārē Ó'acñ wācūque'ticā weecu niw*ñ*. Tojo weegu Ó'acñrē e'catise o'o'o. **17** Tito yu' u o'óca, maata yu'tiw*ñ*. Ni'cārōacārē cñ musārē i'as*ñ*'r*ñ*'cñ nitj*ñ*agñ, cñ añurō tu'saro me'rā musā tiropu wa'agusami. **18** Tito me'rā apī o'ónemorāsa'a. Cñ marī acaw-eregu Jesucristore ejōpeogu nimi. Nipe'tirā Jesucristore ejōpeori curuacjārā cñrē a'tiro ucūma: "Cñ Jesucristo ye quetire wereme'r*ñ*yu'ruami", nima. **19** Apeye quē'rārē, Jesucristore ejōpeose cururicjārā ūsārē ba'patidutirā cñrē besecārā niw*ñ*. Niyeru sērīneo'quere miacā, cñ ūsā me'rā ba'patiwā'cāgñsami. ūsā niyerure miarā, masā marī wiogure añurō ucūdutirā tojo wee'e. Tojo nicā ūsā e'catise me'rā weetamus*ñ*'r*ñ*sere i'orā tojo wee'e. **20** ūsā a'tere tojo wéérā, masā ūsārē "Niyeru bajuriopā" nidutitirā tojo wee'e.

21 A'tere wéérā, ūsā marī wiogħu ī'orōpħure queoro weesī'rī'i. Tojo nicā masā ī'orōpħu quē'rārē queoro weesī'rī'i.

22 Apī marī acaweregħu quē'rārē na me'rā o'ónemo'o. Cū apuutu weetamusī'rīsere pejetiri ī'owī. Totá ni'cārōacārē mħsārē na queoro weeapārā nígħu, weetamusī'rīmi. **23** Titore āpērā sērītiñā'cā, a'tiro niñā: "Pablo me'rācjū cū me'rā da'ragħu ūsārē weetamugħu nimī", niñā. Āpērā puarārē sērītiñā'cā pe'ema, a'tiro niñā: "Jesucristore ējōpeori curuacjārā na o'ó'cārā nima. Na, na weese me'rā Cristore aňurō ucūcā weema", niñā. **24** Ma'ise me'rā narē ñe'eña. Tojo weecā, āpērā mħsā Tito quē'rārē ma'isere masīrāsama. Ūsā āpērārē a'tiro nitojawħu: "Corintocjārā masārē aňurō ñe'ema", niwħu. Mħsā tojo weecā ī'arā, na ūsā ní'quere "Diacjūta nipā", nirāsama.

9

Niyeru sērīneose ni'i

1 Mħsā Jesucristore ējōpeorārē niyeru o'osere ojanemowe'e. **2** Mħsā o'osī'rīsere masītoja'a. Mħsā tojo weesī'rīsere yu'u e'catise me'rā Macedoniacjārārē werewħu. "Si cū'ma me'rā Corintocjārā Acaya di'tapu nirā niyeru sērīneonu 'cāsī'rīwā", niwħu narē. Tere tu'orā, pājārā Macedoniacjārā quē'rā e'catise me'rā niyeru neonu 'cāwā. **3** Mħsārē "Niyeru o'orāsama" nimigħu, Titore cū me'rācjārā me'rā mħsā tiropu o'óġuti. Yu'u Macedoniacjārārē ní'que queoro wa'acā ua'a. Yu'u "Corintocjārā

niyeru neonu'cātojawā" ní'caronojōta musā
o'oatjere choyutojaya. ⁴ Apetero yu'u musā
tiropu wa'acā, Macedoniacjārā yu'u me'rā
wa'abosama. Ūsā topu etacā, musā neoyuticā,
yu'u uputu bopoyasābosa'a. Yu'u "Na
neonu'cātojawā" ní'que ye bu'iri tojo weebosa'a.
Musā quē'rārē mejārōta bopoyabosa'a. ⁵ Tojo
weegu yu'u a'tiro wācū'u. Yu'u musā tiropu
wa'ase duporo Tito quē'rārē wa'aduti'i. Na
musā "O'orāti" ni sērīneo'quere apoyurāsama.
Na tojo weecā, ūsā ejase duporo choyutojarāsa'a.
Tojo weerā musā wācūrō o'orāsa'a. Tojo
weetirā, ūsā ejarāpu "O'oroua'a" nicāma, musā
āpērā dutiro weerā weebosa'a.

⁶ Musā a'tere wācūña. Marī cā'rōacā otecā,
marī ote'que cā'rōacā pī'rī ducati'i. Peje
otegunojō peje pī'rī ducatino'sami. Te weronojō
marī pajasecuorārē pajiro o'ocā, Ō'acu quē'rā
marīrē o'o'caro ejatuar o'osami. ⁷ Marīnucū
tocā'rō o'oguti ni tu'oña'rō o'oroua'a. Marī
o'osī'rītirā, o āpērā dutiro weronojō tu'oña'rā,
o'oticā'rōua'a. Marī e'catise me'rā o'ocā, Ō'acu
marīrē ma'isami. ⁸ Ō'acu nipe'tise añuse musārē
o'oyu'rho o'omasim. Ch tojo weecā, musārē
du'sasenojōrē chope'orāsa'a. Tojo nicā no'o
nisere āpērārē weetamunu'cūrāsa'a. ⁹ Ō'acu ye
queti ojáca pūrīpu oja'caronojōta ni'i. A'tiro
ojano'caro niwu:

Añugu pajasecuorārē añurō o'omu'sī o'osami.
Tojo weero ch añurō weese ninu'cūcā'rōsa'a.
¹⁰ Ō'acu otese capere o'omi. Tojo nicā
ba'ase quē'rārē o'omi. Chta nipe'tise musā

cuoatjere o'ogusami. Nipe'tisere nemorō cuocā weegusami. Tojo weerā musā āpērārē nemorō o'omasirāsa'a. ¹¹ Tojo weerā peje cuorā, āpērārē o'omu'sī o'orāsa'a. Usā quē'rā musā o'osere pajasecuorārē o'orāti. Musā tojo o'ocā ī'arā, marī acawererā Ō'acūrē e'catise o'orāsama. ¹² Musā Ō'acū yarā pajasecuorārē o'orā, narē weetamurā wee'e. Ō'acū quē'rārē e'catise o'ocā wee'e. ¹³ Musā sērīneosere o'orā, Cristore queoro ējōpeosere narē ī'o'o. Musā cū dutisere yūticā ī'arā, Ō'acūrē e'catipeorāsama. Musā pajiro o'osere ī'arā, Ō'acūrē añurō wācūrāsama. Tojo nicā nipe'tirārē o'osere ī'arā, tojo weerāsama. ¹⁴ Na pe'e quē'rā musārē ma'írā, Ō'acūrē sērībosarāsama. Ō'acū musārē añurō weecā ī'arā, tojo weerāsama. ¹⁵ Ō'acū marīrē Jesucristore o'ogu, añubutiaro weegu weecu niwī. Tojo weerā cūrē e'catise o'orā.

10

Pablo “Jesucristo besecū'cu ni'i” nisere were'que ni'i

¹ Yū' Pablo musārē apeyenojō wereguti. Cristo tu'tiro marīrō cū añurō pajaña'se me'rā ucūrōnojōta musārē ojasirīsa'a. Āpērā yū're a'tiro nisama: “Cū marī tiropu tutuatigu, pajasecuogu weronojō ucūme'rīcā'mi”, nisama. “Yoaropu papera o'ogu pe'e, tutuaro me'rā ojao'omi”, nisama. ² Yū're musā tiropu wa'agu, tutuaro me'rā ucūcā weeticā'ña. Āpērā “Cū a'ti turicjū weronojō āpērā yū'rāoro nisī'rīmi. Ō'acū

dutiro me'rā mejēta ucūmi", nisama. Yū'ū tojo wācūrānojōrē tutuaro me'rā ucūpōtēomasī'i.
³ Ӯsā a'ti turipū ni'i, nírā pe'e. Tojo nimirā, Ӯsā a'ti turicjārā weronojō weewe'e. ⁴ Surara a'mewējērā, narē ū'atu'tirārē docaque'acā weesama. Na weronojō Ӯsā quē'rā ū'a'asere docaque'acā weesī'rī'i. Tojo weesī'rīrā, a'ti turicjārā wāmotiro weronojō weewe'e. Ӯsā basu Ӯsā tutuaro ucūse me'rā, Ӯsā me'rīse me'rā ū'a'asere cō'awe'e. Tojo weronojō o'orā, Ӯsā Ō'acū tutuase me'rā pe'e cūrē ējōpeotirā na wācūsere cō'a'a. Na āpērā ējōpeobo'cārārē cā'mota'asere cō'a'a. Cū tutuase me'rā masā na masīyū'rū'a'a ni tū'oña'sere wapamarīse dojocā wee'e. ⁵ Cū tutuase me'rā Ӯsā na "Niwe'e" nisere cō'a'a. Nipe'tise Ō'acārē ējōpeoticā weesere cō'a'a. Nipe'tirā Cristo ӯaronojō wācū, cūrē queoro ējōpeocā wee'e. Narē cū dutiro weeato nírā tojo wee'e. ⁶ Musā Jesucristo ӯaro añurō weeyū'rūtērīca be'ro Ӯsā a'tiro weemasī'i. Musā queoro weeticā, yū'rūnū'cārārē bu'iri da'remasī'i.

⁷ Musā bu'icjase dia'cūrē ū'a'a. No'o "Jesucristo yagū ni'i" nigūnojō a'tiro masīrōua'a. Cū ucūrōnojōta Ӯsā quē'rārē "Cristo yarā nima", nirōua'a. ⁸ Marī wiogū Ӯsārē a'tiro weedutiwi. Musārē "Añurō ējōpeocā weeya", niwī. Musā ējōpeosere dojorēdutitiwi. Tere ӯphutū ucūnu'cūsī'rīmigū, yū'ū ucūsere bopoy-awe'e. ⁹ Yū'ū ojawūase pūrī me'rā musārē tū'oñcħadutigū mejēta oja'a. ¹⁰ Āpērā yū'ure a'tiro nisama: "Cū ojase tutuabutia'a. Cū bajuyoropūma tutuatū'satigū bajumimi. Cū

ucūse quē'rārē sō'owaro tħ'saya marī'i", nisama.
11 Yħ'ure tojo nirānojō a'tiro masīrōħa'a: "Cū
 yoaropħ nígħi oja'caronojōta marī tiropħ nígħi
 quē'rā, mejārōta tutuaro ucūgħasami", nirōħa'a.

12 Yħ'u āpērā na basu añurō ucūrā
 me'rā ni'cārōw ġijsi'rītisa'a. A'tere ne cā'rō
 ucūma'asī'rītisa'a. Na tħ'omasitima. Na
 uaro a'tiro nisama: "Marī weronojō weerā
 añurā nima", nisama. Nipe'tirārē ī'abesesama.
13 Yħ'u āpērā ye da'raser "Weeapħ", niwe'e.
 Ľ'acħ yħ'ure weredutigħi cūu'caro ejatuar
 wereme'rīcā'a. Cūta yħ'ure mħsā tiropħ
 bu'egħi wa'adutiwi. **14** Tojo nígħi, nisoogħi
 mejēta wee'e. Mħsā tiropħi ejagħi, Ľ'acħ
 yħ'ure cūu'quere weewħi. Yħ'uta mħsārē
 añuse Cristo masārē yħ'rħomni nise quetire
 weremħi'tāwħi. Tojo weegħi yħ'u wee'quere
 queoro ucū'u. **15** Yħ'u Ľ'acħ cūu'que nemorō
 da'rawe'e. Tojo weegħi āpērā na da'raser
 "Yħ'u da'rase ni'i", niwe'e. Tojo nírōnojō
 o'ogħi, yħ'u da'ra'quepħre da'rasi'rīgħi, mħsā tiro
 pe'e nemorō da'rasi'rīi. Mħsā ējopeocā ī'agħi,
 mħsārē nemorō bu'emasī'i. **16** Mħsā nemorō
 ējopeoca be'ro mħsā yħ'rħoro nise macārīpħ
 Jesucristo ye quetire werese'sagħuti. Cū
 ye quetire wereya marise macārīpħi wa'asī'rīsa'a.
 Āpērā na da'ra'quepħre "Yħ'u da'rase ni'i"
 nisī'rītigħi, tojo weesi'rīsa'a.

17 Ľ'acħ ye queti ojáca pūrīpħi a'tiro ojano'wħi:
 "Ni'cū Āpērā yħ'rħoro niyħi'rħunħi'cā'a' nisī'rīgħi,
 niticā'to. Tojo wāċūrōnojō o'ogħi, marī wiogħi
 pe'ere 'Tutuayħi'rugħi nimi, marīrē añubutiaro

weecu niwī', niato." ¹⁸ Ni'cū cū basu ucūgū, "Yu'u añurō wee'e" nigūnojōre "Cū añugū nimi", nita basiowe'e. Jesucristo marī wiogu "Añugū nimi" nino'gū pe'e añugū nimi.

11

Pablo nisoori masārē nise ni'i

¹ Ni'cārōacā yu'u ucūma'agū weronojō ojaguti. No'o musā nu'cāta basioro nu'cāna. Musā tojo weecā ua'a. ² Ó'acū cū yarārē āpērānojōre ējōpeocā, doesami. Cū doero weronojō yu'u musārē doe'e. Yu'u Cristo yere werecā, musā tu'orā, ējōpeowu. Musā ni'cō numio marāputiacjo weronojō ni'i. Cristo musā marāpu niacju weronojō nimi. Tojo weegu musā cū ī'orōpure ña'ase marirā nicā ua'a. ³ Tojo uamigū, musārē a'tiro wa'acā uisa'a. Pirō cū niquesāse me'rā Evare nisoo ējōpeocā weecu niwī. Musā quē'rā co weronojō āpērā nisoosere ējōpeobosa'a. Musā Cristore queoro ējōpeomi'quere du'ubosa'a. Tojo weegu uisa'a. ⁴ Musā a'tiro wee'e. Āpērā musārē mejēcā werecā, añurō tu'otu'sa'a. Úsā Jesú yere werewu. Na pe'e te mejētare werema. Musā ne waropure Espíritu Santure ñe'ewū. Ni'cārōacārē Espíritu Santu mejētare ñe'erā wee'e. Na Ó'acū masārē yu'ruose mejētare werecā, añurō tu'o ējōpeo'o. ⁵ Na musārē bu'erā Jesucristo besecū'cārā nemorō tu'oña'sama. Yu'u pe'e na doca tu'oña'we'e. ⁶ Yu'u ucūse u'shuawe'e, u'shuaro pe'e. Tojo nimicā, Ó'acū

ye cjasere añurō masī'i. Yū'ū tojo masīsere nipe'tise yū'ū weesetise me'rā ī'o'o.

⁷ Ne waro yū'ū Ō'acū masārē yū'rūose quetire mūsārē weregu, wapaseetiwu. ¿Mūsā de'ro wācūti? Apetero weegu mūsārē wapaseetigu, ¿ñā'arō weegu weepari? Yū'ū da'ra wapata'aba'awu. Mūsārē añurō weesī'rīgū, tojo weewu. ⁸ Yū'ū mūsā tiropu nirī curare āpērā Jesucristore ējōpeose cururicjārā yū'ure niyeru o'owā. Yū'ū tere ñe'e, mūsārē weetamusī'rīgū, na ye niyerure a'maduogu weronojō tu'oña'wū. ⁹ Yū'ū mūsā me'rā nīgū, apeyenojō du'sacā ī'agū, ne ni'cūrē caribotiwu. Marī acawerērā Macedoniacyārā yū'ure du'sasenojōrē o'owā. Tojo weegu caribotiwu. A'tirota weeyapatigūti. ¹⁰ Yū'ū diacjū nise Jesucristo ye quetire masī'i. Diacjūta ni'i. Te diacjū nírōnojōta yū'ū bu'ese wapa ne niyeru sērīsome. Ne ni'cū Acaya di'tacjū "Cū wapaseemi", nímasītisami.

¹¹ Yū'ū mūsārē ma'ise ye bu'iri tojo ucū'u. Yū'ū mūsārē ma'iyū'rūsere Ō'acū masīsami.

¹² Yū'ū weewuaronojō weenu'cūgūti. Āpērā pe'e yū'ū weronojō weerā wee'e, nisama. Na bu'ese wapare wapaseesama. Yū'ū pe'e wapaseewe'e. Tojo weerā na "Cū weronojō wee'e", nímasītisama. ¹³ A'tiro ni'i. Na "Cristo cū besecū'cārā ni'i" nírā, tojo nima'acārā weema. Na weeta'sarā nima. Bu'i dia'cū Jesucristo cū besecū'cārā weronojō bajuma. ¹⁴ Tojo weese diasatisa'a. Wātīa wiogu quē'rā tojota weemasīsami. Apetero cū u'musecjū Ō'acārē wereco'tegu weronojō bajugu dojosami. ¹⁵ Tojo

weerā cūrē da'raco'terā quē'rā cū weronojō weesama. Na añurā weronojō weesoosama. Na pūrīcā na wee'caronojōta bu'iri da'reno'rā, pecame'epu yapatidijarāsama.

Pablo Jesucristo besecū'cu cū pi'eti'que ni'i

16 Yū'u a'te dūporo oja'caronojō mūsārē ojanemogūti. "Cū basu añurō ucūgū, maatigu weemi", niticā'ña. Musā tojo wācūrā pūrīcā, "Cū maatigu weronojō ucūato", niña. Tojo weegu cā'rōacā yū'u basu añurō ucūgūsa'a. **17** Yū'u tojo ucūgū, marī wiogu duti'caro mejēta ucūgū wee'e. Yū'u basu añurō ucūme'rīgū, maatiri masū weronojō būsū'u. **18** Pājārā no'o uaro na basu añurō ucūma. Na tojo weeyucā, yū'u quē'rā yū'u weesere añurō ucūgūti. **19** Musā masiyu'rūharā nitjīlarā, maatiri masā na weesere añurō nu'cā'a. **20** Musā a'tiro wee'e. Āpērā mūsārē dutipecā, nu'cāsa'a. No'o musā yere miiwapacā, nu'cāsa'a. No'o tojo weetirā, mūsārē mejō nirā weecā, nu'cāsa'a. Tu'omasītirārē weronojō ū'acō'acā, nu'cāsa'a. No'o mūsārē diapoapu paacā quē'rārē, nu'cācā'sa'a. Tojo weese nipe'tisere nu'cāpe'ocā'sa'a. **21** Na mūsārē tojo wéérā, ñā'abutiaro weerā weeama. Úsā pūrīcā mūsārē tenojōrē ne weemasītibosa'a.

Āpērā na weesere añurō ucūcā, yū'u quē'rā na weronojō ucūma'asirutuguti. Maatigu weronojō weema'a'a. **22** Na "Hebreo masā ni'i", nisama. Yū'u quē'rā cūta ni'i. Na Israe curuacjārā nima. Yū'u quē'rā cūta ni'i. Na Abrahā pārāmerā nituriarā nima. Yū'u quē'rā cūta ni'i. **23** Na

"Cristore da'raco'terā ni'i", nima. Yu'u pūrīcā na nemorō cārē da'raco'tegu ni'i. Yu'u tojo nígā, ucūma'agā weronojō bussu'u, bussugu pe'e. A'tiro ni'i. Yu'u na nemorō da'rayu'ruru'cāwā. Yu'ure na nemorō tārāwā. Na nemorō bu'iri da'reri wi'ipu pejetiri sōrōno'wā. Pejetiri Jesucristore ējōpeotirā yu'ure wējēsī'rīcā, wiose pu'to niwā.

24 Ni'cāmocāsetiri judío masā yu'ure wecu dari me'rā tārāwā. Tetirinucā treinta y nuevetiri tārāwā. **25** I'tiati yucāpagu me'rā yu'ure paawā. Ni'cāti ūtāperi me'rā yu'ure doquewā. I'tiati ūsā sijari cura yucusujo miridijawu. Ni'cāti miridijacaterore ni'cā ñami, ni'cā nūmū ti maa-jopure pa'sabo'reawu. **26** Yu'u pejetiri sijawu. Miritawioro sijawu. Wioro, yajari masā tiropu sijawu. Yu'u acawererā judío masā tiropu, judío masā nitirā tiropu wiose wa'tero sijawu. Tojo nicā macāpure, masā marirōpure, dia pajiri maa-jopure wiose wa'tero sijawu. "Jesucristore ējōpeorā ni'i" nisoori masā wa'teropu quē'rārē wiose wa'tero sijawu. **27** Yu'u da'ragu, pi'etiwu. Pejetiri cārītimujāwā. Ujaboawu. Acowawu. Apeterore ba'atiyu'rhuomujāwā. Yushabuwu. Apeterore su'ti moowā.

28 Apeyema, a'tiro tu'oña'a. Umucorinucā yu'u Jesucristore ējōpeose cururicjārā nipe'tiropu nirārē wācūque'ti'i. **29** No'o tutuatigunojō nicā, yu'u quē'rā cā tutuatisere tu'oña'tamu'u. Ni'cā Jesucristore ējōpeogure āpērā ña'arō weeduticā, cā ña'arō weecā, yu'u bopoyasā'a. Cārē ña'arō weecā weerā me'rā ua'a. **30** Yu'u pe'e "Āpērā yu'rhuoro ni'i" nirōnojō o'ogu, yu'ure wa'a'que

me'rā tutuatigu ni'i nisere ū'ogūti. ³¹ Ō'acā, marī wiogū Jesucristo pacū yu'u ucūsere "Diacjūta ni'i", nímasīsamī. Cūrēta "Añugū nimi", ninu'cūrōua'a. ³² Yu'u Damascopū nicā, a'tiro wa'awū. Ti di'ta wiogū waro Aretas wāmetigū cā docacjū a'tiro weecū niwī. Yu'u're ū'esī'rīgū, ti macā sumuto na yééca sā'rīrō wijaase soperipūre surarare cūcū niwī. ³³ Yu'u me'rācjārā pe'e yu'u're a'tiro weewā. Pi'i me'rā ti sā'rīrō ū'mūarō nirī sopeacāpu o'oyū'rūodijowā. Tojo weegū yu'u narē ū'eotiwū.

12

Pablo quē'ese weronojō ū'a'que ni'i

¹ Marī basu añurō ucūcā, wapamarī'i. Tojo nimigū, ucūgūti. Marī wiogū quē'ese weronojō yu'u're ū'o'quere weregūti. ² Jesucristore ējōpeoca be'ro a'tiro wa'awū. Quē'ese weronojō Ō'acā yu'u're cā tiropū miimujāwī. Tere yu'u ū'áca be'ro catorce cā'marī yu'rū'u. Yu'u upū me'rā o yu'u'ejeripō'rā dia'cā wa'agū, wa'apā. Masītisa'a. Ō'acā dia'cā masīsamī. ³⁻⁴ A'tere masī'i. Ō'acā ū'mūse Paraíso wāmetiropū yu'u're miiejawī. Upū me'rā o ejeripō'rā dia'cā miagū, miapī. Masītisa'a. Ō'acā ni'cāta tere masīsamī. Yu'u topū nígū, masā masītisere tu'owū. Cā were'que masārē weredutise mejēta niwū. ⁵ A'tiro wa'agūnojō pūrīcārē "Āpērā yu'rūoro nimi", nirōua'a. Yu'u basu "A'tiro nígūnojō ni'i", nímasītisa'a. Yu'u tutuatise dia'cārē añurō ucūgūti. ⁶ Tojo nimigū, yu'u basu añurō ucūgū, ucūma'agū mejēta

weebosa'a. Diacjāta ucūbosa'a. A'tiro ni'i. Mūsā yu'ure ējōpeobosa'a. Tojo weeri nígā, "Yu'u āpērā yu'rūoro ni'i" nisere nisome. Yu'u weetisepureta, yu'u weretisepureta yu'rūoqujobosa'a.

⁷ Ō'acā yu'ure ī'o'que añubutiase niwā. Yu'u tere wācūgā, yu'u basu "Añuyu'rūagā ni'i", nitawio ni'i. Tojo weegā Ō'acā yu'ure tojo wācūrī nígā, a'tiro weewī. Wātī yu'u upare dutida'recā, tojo ī'acā'cu niwī. Te duti yu'ure pota bu'berō weronojō pūrī'i. ⁸ I'tiati yu'u mari wiogure "Te pūrise pe'tiato", sērīmiwā. ⁹ Cū pe'e yu'ure a'tiro niwī: "Yu'u mu'urē ma'i'i. Tojo weero mu'urē apeyenojō dū'sawe'e. Masā tutu-atirā nicā, yu'u tutuasere nemorō ī'ota basio'o", niwī mari wiogā. Tojo weegā yu'u tutuatigā, e'cati'i. Tojo tutuatigā, Cristo tutuase yu'upare niato nígā tojo wee'e. ¹⁰ Yu'ure ñā'arō ucūsere, yu'ure apeyenojō dū'sasere e'cati'i. Tojo nicā ējōpeose bu'iri ñā'arō weesere, mejēcā wa'asere e'cati'i. A'tiro ni'i. Tutuatironojō o'ogā, nemorō tutuagā wa'a'a.

*Corintocjārā ējōpeori curuacjārārē Pablo
wācūnurā'que ni'i*

¹¹ Yu'u, yu'u basu añurō ucūgā, maatigā weronojō wee'e. Mūsā pe'eta yu'ure tojo ucūdutirā weronojō wee'e. Mūsā yu'ure añurō ucūcā, aña nibopā. Āpērā mūsārē nisoose me'rā ējōpeocā weerā doca niwe'e. Na a'tiro nisama: "Ùsā Jesucristo besecū'cārā nemorō ni'i", nisama. Yu'u mejō nigā nimigā, tojo bususijārā dijaro niwe'e. ¹² Yu'u mūsā tiropā

pi'etimigũ, wācūtuatuatjīagũ, peje Ō'acũ tu-tuaro me'rã weeñ'owã. Te me'rã diacjûta yu'ure Jesucristo besecúu'quere ñ'owã. ¹³ Musã Corintocjärärẽ äpérã Jesucristore ejöpeose cururicjärâ doca ejöñu'cõtiwu. A'te dia'cûrẽ weeticâti. Musärẽ wapaseetiwu. Musã tu'oña'cã, ¿yu'u tojo weese ña'a niti? Ña'acâma, acobojoya.

¹⁴ Yu'u musã tiropu wa'atjere apoyugu wee'e. Ni'cárõacã yu'u wa'ase me'rã i'tiati wa'arosa'a. Musärẽ "Weetamuña", ni caribosome. Musã cuosere e'masome. A'te dia'cûrẽ ua'a. Musã Cristo duti'quere añurõ weecã ua'a. A'tiro ni'i. Pacusumua na põ'rãrẽ na uasere o'osama. Na põ'rã mejëta na pacusumuarẽ na uasere o'osama. A'tiro wéérã, musã yu'u põ'rã weronojõ ni'i. Tojo weerã yu'ure yu'u uasere o'owe'e. ¹⁵ Yu'u cuose ejatuarو musärẽ weetamugûti. Nipe'tiro yu'u weepõtëota basioro musärẽ añurõ wa'ato nígã tojo weetamugûti. A'tiro tu'oña'a. Yu'u musärẽ nemorõ ma'icã, musã pe'e yu'ure dujaro ma'ibosa'a.

¹⁶ Äpérã yu'u caribotisere masîmirã, a'tiro nisama: "Cû me'rîse me'rã musärẽ ejöpeocã weecu niwî", nisama. ¹⁷ ¿Yu'u o'ó'cárã musärẽ nisoo, musã yere e'marî? Ne apeyenojõ e'maticárã niwã. ¹⁸ Yu'u Titore musã tiropu wa'adutiwu. Tojo nicâ apí Jesucristore ejöpeogu marî acaweregure cû me'rã o'ówu. ¿Topure Tito nisoose me'rã musã yere e'marî? Musã masisa'a. Tito yu'u weronojõ weemi. Musärẽ bu'égü, añuse dia'cûrẽ weesñ'rîcu niwî. Ne wapaseeticu niwî.

19 Apetero weerā mūsā ūsārē “Añurō wācūdutirā weema”, nisa'a. Tojo niwe'e. A'tiro pe'e ni'i. Úsā Ó'acū ū'orōpūre Cristo dutiro me'rā ucū'u. Yū'u mairā yū'u acawererā, mūsārē Ó'acūrē nemorō ējōpeonemodutigu tojo wee'e. **20** Yū'u uisa'a. Apetero weerā yū'u mūsā tiropū wa'acā, “Yū'u ūaronojō mejēta weerā weebosama”, nisa'a. Mūsā quē'rā yū'ure mejārōta nibosa'a. Apeye quē'rārē yū'u mūsārē “A'tiro weerā weebosama”, nisa'a. “A'metu'tirā weebosama. Uorā weebosama. Uarā weebosama. Na ye dia'cārē wācūrā weebosama. Āpērārē ucja, ña'arō ucūrā weebosama. Tojo nicā ‘Úsā āpērā yū'rūoro añuyū'rūnū'cā'a’, nirā weebosama. No'o ūaro weema'acārā weebosama”, nisa'a. **21** Yū'u uisa'a. Mūsā tiropū apaturi wa'acā, Ó'acū yū'u wiogū mūsā ña'arō wee'que bu'iri yū'ure bopoyoro yū'rūcā weebosami. Tojo nicā ña'arō wee'cārā acobojose sērīticā, pūrō utibosa'a. Mūsā ña'arō weesere, ña'arō wācūsere, no'o mūsā a'metārābajaque'atisere pūrō bujawetibosa'a. Nipe'tise ña'ase ūaripejase, mūsā weewūasenojōrē du'uticā, mejārōta bujawetibosa'a.

13

Pablo werethose, cū we'eritithose ni'i

1 Ni'cārōacā yū'u mūsā tiropū wa'ase me'rā i'tiati wa'arosa'a. Ó'acū ye queti ojáca pūrīpūre a'tiro ojano'wū: “Pūarā o i'tiarā ū'áca be'ro marī āpērā wee'quere ū'a'cārā weresāmasīno'o.”

2 Toduporopu musā tiro nígū, ña'arō weerārē "Bu'iri da'reguti", ni weretojawu. Tojo nicā nipe'tirārē werewu. Ni'cārōacā yoaropu nimigū, werenemogūti tja. Yu'u apaturi musā tiropu wa'agu, ña'arō weerārē pajaña'some majā.

3 Tojo weecā musā masírāsa'a, Cristo yu'ure wācūse o'ose me'rā ucū'u. Cristo musārē dutigu tutuaticā weetimi. Musārē cā tutuayu'rūsere ū'omi. **4** Diacjūta ni'i. Cā curusapu tutuatigū weronojō paabi'peno'ca niwī. Tojo nimigū, ni'cārōacārē cā pacu tutuaro me'rā catimi. Üsā quē'rā cā ní'caronojōta tutuatirā ni'i, nírā pe'e. Tojo nimirā, cā yarā niyurā, Ó'acā tutuaro me'rā ninu'cū'u. Tojo weerā musārē weetamumasī'i.

5 Musā "¿Jesucristore ejōpeorāta nimiti ūsā?" ni, musā basu beseya. ¿Üsā ejōpeose diacjūta nimitito? nírā, tojo wācūña. ¿Üsāpūre Jesucristo diacjūta nimiti? nírā, tu'oña'rē musā. Apetero weerā cārē ejōpeotirā, ejōpeotisa'a musā. **6** Üsā Jesucristore diacjūta ejōpeo'o. Cā yarā ni'i. Musārē tere masicā ua'a. **7** Üsā musārē ña'arō weeticā'to nírā Ó'acārē sērībosa'a. Cārē sērīrā, ūsārē ejōpeodutirā mejēta sērībosa'a. Musā pe'ere queoro weedutirā sērībosa'a. No'o ūsā queoro weemicāta, "Na queoro weetima" ūsārē nicā, añucā'rōsa'a. **8** A'tiro ni'i. Ó'acā ye diacjū cjaseta ni'i. Musā tere queoro weecā ū'arā, "A'tiro pe'e weeyā", nisome. Üsā tereta ūasā'a. **9** Musā ūsārē ū'arā, "Na tutuatirā, dutimasitirā nima", ni'i. Musā pe'e tutuarā nicā, aňu ni'i. Tere ū'arā, ūsā e'catirāsa'a. Musārē Ó'acā nipe'tisere cā ūaronojō weecā

uarā, sērībosa'a. **10** Yu' msā tiropu wa'ase duporo a'ti pūrīrē oja'a. Topu wa'agu, tutuaro me'rā msārē tu'tisi'rītisa'a. Marī wiogu yu' msārē dutimasīsere o'ocu niwī. Tojo weegu yu' msārē tu'timasī'i. Tojo weesī'rītisa'a. Jesucristo msā ējōpeosere dojorēdutigu mejēta dutisere yu'ure o'owī. Msārē nemorō ējōpeocā uagu, tojo weewī.

11 Acawererā, tocā'rōta ojagutī. Añurō niñā. Yu' msārē duti'quere queoro weeme'rīcā'ñā. A'merī wācūtutuacā weeya. Ni'cārōnojō niseti, a'mequērō marīrō niñā. Ó'acu ejerisājācā weegu, msārē ma'igu msā me'rā nigusami. **12** E'catise me'rā a'merī añudutiya. **13** Nipe'tirā Jesucristore ējōpeorā marī acawererā msārē añudutima.

14 Jesucristo marī wiogu msā nipe'tirārē añurō weeato. Ó'acu msārē ma'igu msā me'rā niato. Tojo nicā Espíritu Santu msā me'rā niato.

Tocā'rōta oja'a.

Pablo

**Õ'âkĩ hi yeere uúkûri turi Tukano
New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 31 Aug 2023
00ebd04f-7b0d-5a72-9407-eb53ae2bd086